

Prvega maja je naše ljudstvo pregledalo svoje delovne uspehe in svoje sile za doseg novih zmag pri socialistični graditvi

Ljubljana, 2. maja. S prvomajsko paradom se je v Ljubljani začela proslava 1. maja, praznika delovnega ljudstva. Parada ni bila samo dokaz, da naše ljudstvo enotno sledi in zaupa

Za enotami Jugoslovanske armade so stopali na čelu sprevoda naši najboljši delavci, udarniki in odlikovanci

svemu partijskemu in državnemu vodstvu, temveč tudi pregled dela in živ prikaz uspehov, ki smo jih dosegli v prvih dveh letih in prvem tromesečju tretjega leta petletke. Skoraj nemogoče bi bilo, da bi naši delovni kolektivi pokazali v borbi sprevodu vse, kar so naredili v borbi za izpolnitev petletnega plana. Tak mimohod bi lahko trajal kar cel dan. Delovni kolektivi so zato razstavili številne nove izdelke, ki smo jih prej izvažali, pokazali uspehe, ki so jih dosegli v borbi za plan v izložbah po Ljubljani. V paradi so naši delavci prikazali le največje uspehe. Delovnim kolektivom tovarn se je letos priključilo lepo število kolektivov obdelovalnih zadrug — v Sloveniji jih je že okrog 150, kar dokazuje, da bojeje naše vasi čim hitreje donetiti na razvoj naše industrije.

Ob pol deveti uri dopoldne so prišli na slavnostno tribuno na Prešernovi ulici predstavniki oblasti in voditelji Partije, predsednik vlade in sekretar CK KPS in tovariš Miha Marinko, člani CK KPS in člani vlade LRS, člani Prezidija Ljudske skupščine LRS, predstavniki JA in zastopniki množičnih organizacij.

Prvomajsko paradno so otvorile enote Jugoslovanske armade, ki so v paradnem koraku defilirale mimo tribune. Za Jugoslovansko armado so defilirale enice Narodne milice, naker so udarniki, odlikovanci in najboljši delavci slovenske industrije otvorili mimohod kolone, v kateri je sodelovala naša težka industrija. Za najboljšimi zveznimi in republikanskimi kolektivi so stopali kovinarji železarnice Store, Jesenic in Guštanj. Jesenice so v sprevodu prikazale produkcijo valjev za valjanje železa, ki smo jih morali uvažati. Guštanjki kovinarji so začeli poleg vseh ostalih izdelkov izdelovati tudi dele za našo industrijo avtomobilov, kakor avtomobilske oši in druge važne dele, brez katerih ni mogoče

izdelovati avtomobilov. »Iskra« je v sprevodu pokazala veliko maketo kinoprojektorja, katere smo začeli izdelovati lansko leto, nadalje zvočnike in druge najrazličnejše elektrotehnične naprave.

lja okoli vasi so razdrobljena na nešteto kosov. Na drugi sliki je narisana nova vas. Vse njive in vsi travniki so združeni in spremenjeni v eno samo veliko polje, ki se vleče preko gričev. Njihova planataža breskev bo že prihodnje leto dala na stotine kilogramov žlahtnega sadu, ki ga bodo zadrudniki poslali delavcem. V sprevodu so nadalje stopali zadrudniki iz Gorice. Za njimi so stopali zadrudniki iz Medane; peljali so velik zadrudni dom, izdelan iz lepenke, in projekt zadrudnega hleva, ki ga bodo gradili letos. Medana je ustanovila zadrugo, v katero stopa vsak dan več vaščanov. Medana bo dala državi letos več vina kakor doslej. Medana bo končno že čez nekaj dni začela pošiljati v industrijske centre prvo sadje.

Kmetom so se pridružili gozdarji. V vrstah so stopali oglatji z veliko parolo, s katero se obvezujejo, da bodo dali dovolj oglja, da ne bo treba trošiti deviz za antracit. V koloni gozdarstva so bili prikazani vsi številni izdelki naše lesne industrije, ki iz dneva v dan razširja produkcijo in tako omogoča, da lahko v tujini kupujemo stroje, ki jih še ne moremo izdelovati.

Novo kolono so otvorili železničarji, ki so z grafikoni prikazali, koliko dela je bilo treba, da so naše proge dokončno obnovljene, in koliko truda vlagajo v to, da bi prevozili čim več blaga iz tovarn do mest, iz rudnikov do tovarn, z dežele na trg.

V paradi so stopali nato mladinci, učenci številnih industrijskih šol, ki bodo dale v naše novo zgrajene in povečane tovarne nove kadre, kajti brez strokovnjakov bi plana ne mogli izpolniti. »Kadri rešujejo vse«, so nosili mladinci izpisano na velikem transparentu.

Parada je izgledala kot mogočna reka, ki ji ne bo nikoli konca. Sodelovale so še naše kulturne ustanove, tisk, film, študentska mladina, fronte in mladinske brigade. Vsaka od teh skupin je s parolami, z grafikoni in z izdelki pokazala, kaj je dosegla v borbi za socializem. Mogočno paradno, ki je bila enak dokaz, da bodo naši narodi izpolnili plan kljub vsem oviram, ki nam jih povzročajo iz zahoda in iz vzhoda, so zaključili po ekornj štiriurni paradi naši fizikulturniki in pokazali, da imamo zdrav in močan rod, ki bo zmogen očuvati vse velike pridobitve borbe za svobodo in za socializem.

Po končanem sprevodu so si udeleženci prvomajске parade ogledali izložbe, v katerih so bili prikazani uspehi naše mlade socialistične industrije.

V popoldanskih urah so bila v Ljubljani številna kulturno-prosvetna prireditve, pri katerih so sodelovala sindikalna kulturno-umetniška društva, članstvo slovenskega narodnega gledališča, pevski zbori, godbe ter mladinske in folklorne skupine. Po vseh ulicah Ljubljane, ki so bile okrašene s številnimi zastavami, cvetjem in zelenjem, so korakale skupine delavcev, udarnikov, zadrudnikov, mladine, žena in drugih, ki so manifestirali ob prazniku delovnega ljudstva.

Zvečer se je Ljubljana spremenila v morje luči. Vsa poslopja so bila osvetljena. Pri večerni kinopredstavi na prostem so udeleženci prvomajске parade dela že gledali film o paradi, na kateri so dopoldne sodelovali. Z grada je bilo oddanih deset topovskih salv in 20 topov na čast Prvega maja.

Prvomajskih manifestacij se je udeležilo v Ljubljani okoli 100.000 ljudi

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Prvega maja je naše ljudstvo pregledalo svoje delovne uspehe in svoje sile za doseg novih zmag pri socialistični graditvi. Ob 30-letnici Komunistične partije Jugoslavije. Plenarno zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov — Fizkultura.

V Beogradu se je udeležilo parade 250000 ljudi

Beograd, 2. maja. Včeraj jutraj so se začele v prestolnici naše domovine zbirati ogromne množice ljudstva, da prisostvujejo prvomajski paradi. Okrašene ulice glavnega mesta so sprejele na desetisoče naših najboljših delavcev, udarnikov, novotarjev, kmetov in drugih, ki so prispeli v Beograd, da manifestirajo svojo voljo za izgraditev socializma in da pokažejo svojo ljubezen in zaupanje Partiji in tovarišu Titu.

Veličasten prvomajski sprevod se je začel kmalu po osmi uri in je trajal nepretrgoma 7 ur. Ves čas sprevoda je vztrajala na pločnikih ogromna množica ljudstva, ki je navdušeno pozdravljala prvomajске manifestante. Letošnja prvomajska parada v Beogradu je bila po obsegu največja od vseh dosedanjih, bila je veličasten pregled delovnih naporov našega ljudstva, da s lastnimi silami zgradi socializem, hkrati pa najboljši odgovor klevetnikom našega državnega in partijskega vodstva. Nad 250.000 udeležencev sprevoda je še enkrat potrdilo neomajno voljo našega ljudstva, da ne bo štedilo sil za izgraditev naše socialistične domovine.

Proslava Prvega maja se je včeraj popoldne nadaljevala s številnimi kulturno-umetniškimi in zabavnimi prireditvami. Pesem in glasba vseh naših narodov in narodnih manjšin je odmevala po Beogradu, ki je sprejel najboljšo delovne ljudi naše države — udeležence na prvomajski paradi. Manifestacije tov. Titu in CK KPJ, solidarnosti delavskega razreda vsega sveta so se razvijale po beograjskih ulicah.

Zvečer je bil pred poslopjem Ljudske skupščine velik koncert, na katerem je bila navzoča velikanska množica Beograjčanov in udeležencev parade. Pri izvajanju programa je sodeloval pevski zbor 1500 pevcev, sestavljen iz zborov CDJA, beograjske Opere, radijske postaje, kulturno-umetniških društev Beograda in iz zborov medicinske in tehnične visoke šole, ter simfonični orkester, sestavljen iz orkestror CDJA, Komande mesta Beograda in radijske postaje.

Kulturno-umetniške prireditve in ljudske veselice so bile tudi v Železniku, Novem Beogradu, Zemunu in Čukarici.

Včerajšnja proslava Prvega maja v Beogradu se je končala z veličastnim ognjemtom.

Zadrudniki iz Gabrovice so prišli na prvomajsko paradno s kamionom, ki jim ga je podaril maršal Tito

PROSLAVE 1. MAJA PO SLOVENIJI

Delovno ljudstvo Slovenije je proslavilo Prvi maj s številnimi prireditvami, manifestativnimi sestanki in sprevodi, na katerih je pregledalo svoje delovne rezultate v borbi za zgraditev socializma.

V Mariboru je bilo za praznik 1. maja vse mesto okrašeno s parolami, zastavami in s slikami naših voditeljev, v izložbah pa so bili razstavljeni številni produkti delovnih kolektivov zvezne, republiške in lokalne industrije.

V dopoldanskih urah se je po Partizanski cesti začel pomikati prvomajski sprevod, ki je trajal skoraj dve uri in se ga je udeležilo več desetisoč delovnih ljudi. V sprevodu so se vozili na kamionih, izdelanih v svoji tovarni, člani delovnega kolektiva »Tam« in nosili parole: »Tam« odgovarja na klevete Informbiroja s kamioni lastne izdelave. »Vsak novi kamion — udarec klevetnikom«. Kolektiv Splošne in Mariborske livarne je na grafikoni prikazal ogromen porast produkcije in velike zasluge udarnikov in novotarjev. Kolektiv »Zlatoroga« je prišel na prvomajski sprevod z novo obveznostjo, napisano na velikem transparentu: »Obvezujemo se, da bomo dali 67% več pralnih sredstev!« Na čelu skupine železniških delavcev so stopali brigadirji pod parolo: »Z ustanavljanjem brigad smo znižali polno lastno ceno za 43%«. Med tisočimi parolami in transparenti, ki so jih nosili mariborski delavci v prvomajskem sprevodu, je bila poudarjena ena sama velika obljuba: »Kljub vsem zaprekam in naporom bomo zgradili socializem!«.

Letošnji prvomajski sprevod v Mariboru je bil pomemben tudi zato, ker je v njem sodelovalo veliko številno obdelovalnih zadrug iz okolice Maribora. Ne katere med njimi, kakor Jarenina, Skoke-Dobrovec, zadruga »1. maj« iz Selnice ob Dravi, so bile šele pred kratkim ustanovljene. Na transparentih so zadrudniki izpisali svoje uspehe in naloge v boju za socialistično preobrazbo kmetijstva.

Delovni kolektiv rudnika v Trbovljah je v petek 29. aprila svečano proslavil praznik delovnega ljudstva. Na svečani proslavi so sprejeli obveznost, da bodo letni plan izpolnili do 29. novembra, najboljši delavci pa so bili za svoje uspehe nagradjeni.

Ob zaključku proslave je delovni kolektiv rudnika odprl klubsko sobo, ki je okusno opremljena s knjižnico, šahi, radio aparatom, električnim gramofonom itd. Po otvoritvi klubske sobe so odkrili spominsko ploščo članom kolektiva, ki so padli v NOB.

V Novem mestu so praznovali 1. maj v Domu ljudske prosvete. Po odigranju delavske himne »Internacionale« je imel govor o pomenu 1. maja sekretar okrajnega komiteja KPS tov. Pavlin, članj sindikalnega kulturno-umetniškega društva pa so izvedli glasbene, pevske in recitacijske točke. Po proslavi so odšli udeleženci na Glavni trg, kjer je bila baklada. Vse mesto je bilo lepo okrašeno, v izložbah pa so podjetja in delovni kolektivi razstavili svoje izdelke. V prvomajskem sprevodu so sodelovali delovni kolektivi, sindikalne podružnice, delovne brigade, fizikulturniki in enote JA.

Kmetje prekmurkih vasi so pred Prvim majem zaigali no okoliških hribov, a v Murški Soboti je priredilo kulturno-umetniško društvo »Stefan Kovač« koncert narodnih, umetniških in partizanskih pesmi. Graditelji zadrudnih domov so do 1. maja zbrali za 10 domov gradiva dva domova pa so 1. maja slovesno odprli. Člani sindikalnih podružnic in frontovci iz Murške Sobotne, Ljutomer in Radgone so obiskali kmečke obdelovalne zadruge, državna kmetijska posestva, kjer so imeli kulturno-umetniške prireditve, okrog 2000 delovnih ljudi pa je odšlo na slovesnost v Ljubljano.

Svečanih proslav, sestankov, sprevodov in prireditev so se tudi v vseh drugih krajih Slovenije udeležili ogromne množice ljudstva.

V. redno zasedanje Ljudske skupščine LRS

Na podlagi Ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS, U. št. 127 z dne 29. aprila 1949, je predsednik Ljudske skupščine sklical 1. sejo V. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS za dne 6. maja 1946 ob 16.

Seja zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS bo dne 4. maja 1949 ob 10 v prostorih Ljudske skupščine.

Iz pisarne sekretariata Ljudske skupščine LRS.

Ob 30 letnici Komunistične partije Jugoslavije

REFERAT TOVARIŠA MOŠE PIJADE NA SLAVNOSTNI AKADEMIJI V BEOGRADU 30. APRILA 1949

V poslopu beogradskega narodnega gledališča je bila v soboto slavnostna akademija v počastitev 30 letnice Komunistične partije Jugoslavije.

Slovesne akademije so se udeležili generalni sekretar Polibiroja CK KPJ Josip Broz-Tito, člani Polibiroja CK KPJ tovariši Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Milovan Djilas, Ivan Gošnjak, Boris Kidrič, Blagoje Nešković in Franc Leskošek, predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar, podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Marko Vujčić in Dmitar Vlahov, sekretar Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Mile Peruničić in člani zvezne vlade.

Na slavnosti so bili navzoči tudi člani Polibiroja CK KP Srbije z generalnim sekretarjem Polibiroja CK KP Srbije Petrom Stambolicom na čelu, člani Prezidija Ljudske skupščine LR Srbije, člani vlade LR Srbije, člani Mestnega komiteja KP Srbije za Beograd s sekretarjem Ratom Dugonjičem na čelu, generalni štab JA, predsednik CO Zveze sindikatov Jugoslavije tov. Djuro Salaj, dalje predstavniki ljudskih oblasti in mpozičnih organizacij ter veliko število političnih delavcev.

Prihod tov. Tita in članov Polibiroja CK KPJ v dvorano Narodnega gledališča so navzoči pozdravili z navdušenim ploskanjem in zlogovanjem »Tito — Partija«, »Heroj — Tito« in »Tito — CK«.

Ko so odšli Internacionalno, je imel član Polibiroja CK KPJ tov. Moša Pijade referat ob 30 letnici KPJ.

Po referatu tov. Moše Pijade je izvedla beogradska Filharmonija pod vodstvom Oskarja Danona tretjo Beethovenovo simfonijo »Eroica«.

V svojem referatu je tovariš Moša Pijade med drugim rekel:

... Naš delavski razred je imel v svoji lastni državi pogoje, ki so postavljali njegov internacionalizem pred veliko preizkušnjo. V Jugoslaviji živi več narodov in manjšine več drugih narodnosti. Dejstvo, da so si vsi narodi, ki žive v Jugoslaviji, med seboj zelo sorodni kot veje istega južno-slovenskega drevesa, in da so težili za skupno državo, kakor tudi napačno pojmovanje nacionalnega vprašanja, podedovano od socialne demokracije, sta pomenila veliko težavo pri izoblikovanju pravičnega stališča v nacionalnem vprašanju. Več let je bilo potrebno, da se je naša Partija prebila skozi svoje lastne izkušnje do pravičnega postavljanja nacionalnega vprašanja. Za centralizmom vidovanske ustave je bilo treba videti ne samo policijsko državo, temveč tudi nacionalno zatiranje in velikosrbsko hegemonijo. Treba je bilo razbiti legendo o nacionalni enotnosti in o eni jugoslovskega naciji, razbiti oportunistična pojmovanja o treh plemenih in o »plemenskem sporu« in šovinistična pojmovanja velikosrbske vladajoče klike o srbstvu Makedoncev in Crnogorev. Mnogo naporov je bilo potrebno, da smo dosegli pojmovanje o obstoju pet jugoslovskega narodov, da je Partija mogla stopiti na čelo borbe za pravice jugoslovskega narodov do svobodnega nacionalnega in samostojnega državnega življenja, za pravice zatiranih narodov do samoodločbe, do odcepitve. Danes, ko imamo v ljudski državi uresničeno popolno enakopravnost jugoslovskega narodov, je lahko skoraj nerazumljivo, da pred 30 leti celo v naši Partiji niso upoštevali obstoja pet jugoslovskega narodnosti v okviru Jugoslavije in da je bila potrebna dolga in vztrajna borba za pravilno spoznavanje nacionalnega vprašanja in za njegovo pravilno postavljanje. Toda tako je bilo. Ko pa je naša Partija zavzela pravično stališče v tem vprašanju, ki je bilo usodno za staro Jugoslavijo, je mogla odločno stopiti na čelo borbe zatiranih narodov proti velikosrbski hegemoniji in s tem dobiti eno najmočnejših orožij v borbi za osvoboditev delavskega razreda. Samo tako je bilo mogoče spojiti borbo srbskega naroda z borbo zatiranih narodov v enotno borbo proti kapitalističnemu redu.

Pravilna leninistična nacionalna politika v naši državi je postala hkrati tudi najtrdnjši temelj pravičnega internacionalističnega odnosa do drugih narodov izven naše države. Internacionalizem naših delovnih množic ni naučen, ni samo plod sprejemanja socialističnih idej, temveč je trdno zasnovan na lastni borbi in lastnih skušnjah. Ustvaritev bratske skupnosti jugoslovskega narodov ob dajanju polne možnosti vsem nacionalnim manjšinam, da svobodno razvijajo svojo nacionalno kulturo, je eno največjih del KP Jugoslavije.

Danes pa prav tisto vodstvo naše Partije, ki je pokazalo primer leninističnega reševanja nacionalnega vprašanja, sovsjetske in informbirojske redakcije in radijske postaje obtožujejo izdajstva internacionalizma, ozkega nacionalizma, sovraštva proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije. Danes so sovsjetski »znanstveniki« padli tako globoko, da ko pišejo članke o reševanju nacionalnega vprašanja v državah ljudske demokracije, sploh ne pišejo o Jugoslaviji, medtem ko na drugi strani hvaleho Bolgarijo, kako sijajno ravna s turško nacionalno manjšino in ne rečejo niti besedice o tem, da Bolgarija ne prizna Makedoncev kot narodno manjšino ter najdejo nesmiselna in profitenistična opravičenja celo za to, da so bili Madžari v Češko-slovaški štiri leta brez vsakih državljanjskih pravic.

Zakaj te obtožbe? Zato, ker je KP Jugoslavije na edino pravičnem marksističnem stališču enakopravnih odnosov tako med komunističnimi partijami kakor med socialističnimi delavci. Zato, ker je tankaj, kjer nas obrekujejo kot nacionaliste, slabo prikrit nacionalizem, težnje direktnega vodstva drugih socialističnih držav, preziranje izkušenj drugih narodov, omalovaževanje revolucionarnih pridobitev proletariata drugih držav; zato, ker se samo sovsjetski socialistični patriotizem priznava za internacionalnega, medtem ko se hkrati zanika internacionalistični značaj socialističnemu patriotizmu drugih držav, ki grade socializem, zato, ker ljudje tankaj mislijo, da so samo oni poklicani brez razprave in brez ugovorov dajati smer in predpise za razvoj ter delavnost vseh drugih komunističnih partij in socialističnih dežel. Vse te težnje pa ne samo, da niso izraz nekega socialističnega internacionalizma, marveč so nasprotno izraz nacionalističnega odklona in popolne revizije marksizma-leninizma.

III.

Od trenutka, ko je novo vodstvo prevzelo partijske posle v svoje roke, pa do trenutka, ko so bili narodi Jugoslavije zaradi fašističnega vdora postavljeni pred največjo preizkušnjo v svoji zgodovini, so minila samo tri leta in pol. Toda v tem kratkem razdobju je to vodstvo očistilo vrste Partije frakcionašev in vohunov razrednega sovražnika, ustvarilo v Partiji trdno enotnost volje in akcije, kakor je tudi v samem vodstvu bila popolna soglasnost v vseh vprašanjih — enotni in enodušni, kar je še danes odlika naše Partije in njenega vodstva, ko je minulo že več kakor leto dni od napada na to enotnost po pismih CK Boljševiške partije, ki so ga z zloglasno resolucijo Informbiroja pred desetimi meseci razvijali s pomočjo najostudnejših frakcionaških metod, v silno škodo stvari mednarodnega proletariata in demokracije sploh. Novo vodstvo je konsolidiralo in razširilo partijske organizacije ter razvilo pobudo zdravega partijskega kadra. Trdno je povežalo Partijo s širokimi množicami in jo zgradilo v priznane voditelja množic. To pa je lahko storilo samo zato, ker je pravilno precenilo položaj v vsakem trenutku ter znalo napraviti preokrete, ki jih je terjala sprememba položaja, ker je bila njegova politična linija vselej pravilna in je odražala težnje vseh naprednih sil v državi, ker je praksa Partije vselej ustrezala tistemu, o čemer je Partija govorila množicam. S svojo pravično politično linijo v razdobju čedalje večje fašistične nevarnosti za svobodo in neodvisnost narodov Jugoslavije, s širokim zajemanjem vseh naprednih in rodoljubnih elementov pod geslom obrambe države, je vodstvo že pred vojno pridobilo Partiji zaupanje širokih ljudskih množic. Zato je edino KP Jugoslavije po katastrofalnem zlomu stare Jugoslavije pod udarcem fašističnega vdora v aprilu 1941. leta lahko zbrala vse narode Jugoslavije ter jih poveljala v obojeno osvobodilno borbo. Komunistična partija je to storila tako, kakor ni storila nobena druga Komunistična partija v evropskih državah, ki so prišle pod fašistični jarem. Nikakor pa ni stvar samo v tem, da ji je uspelo v kratkem času po okupaciji razviti splošno ljudsko obojeno vstajo, kakršne ni bilo v drugih deželah zasedene Evrope niti ob koncu vojne.

Mnogo važnejša so druga dejstva, ki ostro ločijo delo KPJ od tega, kar so naredile druge komunistične partije, pa tudi tiste, ki jim je uspelo precej široko razviti obojeno borbo ljudstva proti zavojevalcu. Ko to navajamo, vemo, da niso bili povsod enako ugodni pogoji in tudi ne navajamo teh dejstev, da bi samega sebe povisevali, marveč samo zaradi tega, da bi utrdili zgodovinsko resnico. — Glejte dejstva, ki jih nihče ne more izbrisati iz zgodovine:

1. Čeprav je ljudsko borbo postavljala na najširšo podlago ter zbirala v borbi vse demokracije in rodoljubne elemente, je bila Komunistična partija dovolj močna in sposobna, da si je že v pričetku zagotovila nerazdeljeno in nesporno vodstvo ljudske borbe.

2. Komunistična partija Jugoslavije je takoj spočetka jasno spoznala, da je za končni uspeh ljudske borbe najnujno potrebno razbiti stari aparat državne oblasti ter postaviti na njegovo mesto organe nove, ljudske oblasti. Nobena druga Komunistična partija v zasedenem delu Evrope ni imela moči, da bi to storila.

3. Že po prvih izkušnjah obojeno borbe je Partija jasno spoznala nujnost, da se iz partizanskih odredov formirajo velike vojaške enote, ki bi bile sposobne za večja gibanja in manevre, iz katerih mora zrasti nova ljudska redna armada. Tega ni domela nobena druga Komunistična partija na zasedenem delu Evrope. Nekatere so celo menile, da smo na napačni poti zato, ker se nečemo omejiti zgolj na partizanske akcije.

4. Komunistična partija Jugoslavije je prav tako že zgodaj domela potrebo, da z ustanavljanjem proletarskih enot postavi trden temelj novi ljudski vojski in zagotovi njen revolucionarni značaj.

Tudi tega ni bilo opaziti v drugih zasedenih deželah; še več, že pri ustanovitvi prve proletarske brigade so nas kritizirali, ker so se bali, da bomo s tem skrčili bazo naše borbe. Praksa

pa je pokazala, da so proletarske enote, ki so bile med ljudstvom zelo priljubljene, izredno mnogo prispevale pri najširšem zajemanju ljudskih množic v borbi.

5. Formiranje redne armade, počenši to prav pri proletarskih enotah, je pomenilo ločiti partizanske odrede od svojih vasi in svojega okraja, da bi se tako omogočila velika gibanja in večje operacije, pomenilo je obladati krajevni značaj borbe in partizanskih oddelkov, zagotoviti njihovo trdno, enotno centralno vodstvo ter spremeniti vstajo v vojno z vodstvom ljudstva, ki je pričelo organizirati svojo državo. Ta proces je bil izvršen že leta 1942.

6. Ustanovitev narodnoosvobodilnih odborov kot organov nove — ljudske oblasti, ustanovitev redne ljudske armade in proletarskih enot je pomenila povezati narodnoosvobodilno vojno s socialistično revolucijo, nasloniti se nanjo, pomenila je uresničitev marksistične linije združevanja borbe za nacionalno osvoboditev z borbo za cilje delavskega razreda. Tudi to je v vojni postavila in uresničila samo Komunistična partija Jugoslavije.

7. KP Jugoslavije je menila, da so bila zgolj dejstva obstoja sovražne okupacije in udeležba Sovjetske zveze v vojni, pogoji, zaradi katerih bi morala sleherni KP organizirati vse-ljudsko obojeno borbo proti fašističnim zavojevalcem. V to pa n. pr. ni bilo mogoče prepričati vodstva KP Bolgarije, ki je bilo med vso vojno na stališču, da Bolgarija nima pogojev za razvijanje borbe kakor Jugoslavija in so nas hoteli celo prepričati, da takšnih pogojev ni niti v Vardarski Makedoniji.

8. Važna značilna črta naših vojaških akcij je bila v tem, da smo menili, da moramo predvsem uničiti žive sovražne sile in šele nato braniti osvobodeno ozemlje, da moramo delavce pritegniti iz mest, delavskih naselij v vojaške oddelke in v vojsko, da je treba z vojaško akcijo osvajati mesta in organizirati oblast na velikih področjih. Temu nasproti pa so nekateri KP, ki so sicer razvile znatno partizansko akcijo, menile, da mora ostati borba v mejah partizanskih akcij, da ni potrebno ustanavljati velikih enot in jih spreminjati v redno vojsko, da ni treba zavzemati mesta in odtegovati delavce iz mest in delavskih naselij, marveč da morajo ostati tankaj, da bi prevzeli oblast, ko bi za to napočil čas. Takšno stališče je pomenilo popolno oddvajanje nacionalne osvobodilne borbe od borbe za demokracijo, odlaganje borbe za demokracijo na povojni čas. Narodni, ki so jih med vojno tako vodili, so drago plačali te napake.

9. Samo s takim pravičnim marksističnim postavljanjem in reševanjem vprašanj, ki jih je vsilila vojna, je bilo omogočeno, da je bila že sredi vojne, novembra 1943. leta konstituirana Jugoslavija kot nova federativna ljudska država in da je izšla iz te vojne kot izgrajena država, socialistična po značaju oblasti in smeri razvoja ter ljudsko-demokracična po obliki. Ta oblika socialistične države je zasnovana na oblasti ljudskih odborov — ki so jo po vojni sprejele tudi druge države, resnica, ker so prišle do spoznanja, da je to v zvezi z »izpolnjevanjem funkcije« diktature proletariata in z gradnjo socializma šele po sklepih V. kongresa naše Partije — oblika ljudsko-demokracične države, je bila slavno delo naše Partije, njene sposobnosti, da samostojno uporabi nauk marksizma-leninizma v specifičnih pogojih danega zgodovinskega položaja.

Dela, ki smo ga napravili v Jajcu, niso povsod pravilno pojmovali, kakor prej niso mogli razumeti zakaj ustanavljamo proletarske enote, ali čemu nosimo rdeče peterokrake zvezde na kapa. Pri nekaterih najvišjih voditeljih, ki nas tudi danes »kritizirajo«, se je pojavilo celo misljenje, da smo s sklepi v Jajcu zasadiли nož v hrbet Sovjetski zvezi, kar je bil seveda nesmisel, kakršnih je danes tako mnogo in kar se je popravilo, ko se je videlo, da sta Anglija in ZDA pričeli računati s temi sklepi kot izrazom dejanskega stanja v Jugoslaviji, čeprav so se vlade teh dežel tako takrat kakor tudi kasneje trudile, da rešijo monarhijo in stari režim.

10. Po tem, kar sem vam že vnaprej povedal, ni potrebno vnovič podariti važnost, ki jo je imela pravilna rešitev nacionalnega vprašanja za zmago naših narodov.

11. KP Jugoslavije je takoj spočetka spoznala pomen široke udeležbe kmečkih množic v vstaji in osvobodilni vojni, v graditvi armade ter v graditvi ljudske oblasti. Zato je gradila močno zvezo delavcev in kmetov kot podlago vseljidskega gibanja ter dajala temu v Ljudski fronti značaj trdne vseljidske politične organizacije, v kateri je bila KPJ že od vsega početka vodilna sila in so bili vsi elementi koalicije vselej podrejeni enotnosti množic od spodaj ter niso nikoli igrali odločilne vloge. Danes ima ta organizacija sedem in tri četrt milijona članov in je po svojem značaju in aktivnosti članov takšno izredno sredstvo za mobilizacijo množic v borbi za socializem, s kakršnim ne razpolaga nobena druga država ljudske demokracije. In prav to dejstvo, popolne enotnosti te organizacije, v kateri je bila od pričetka do danes vodilna sila KPJ, prav dejstvo, da ni koalicija strank, je sprožilo klevetniško trditve, da se je KPJ v tej organizaciji utopila in da zaradi nje grozi

nevarnost likvidacije KPJ. To je seveda suhi dogmatizem, ki ne priznava in ne razume ničesar, kar prej ni bilo in kar ni v šolskih učbenikih.

Nobenega teh navedenih dejstev ni treba dokazovati, vsaj ne pred našimi narodi, ki jih poznajo iz same prakse.

V.

Odkod pa tedaj te klevete in zlagane obtožbe?

Odtod, ker vztraja naša Partija na stališču enakopravnih odnosov, tako med komunističnimi partijami kakor tudi med socialističnimi državami; na stališču, da je nemogoče postaviti te odnose na temelj ukazovanja in poslušanja. Odtod, ker se na strani, kjer nas klevetajo kot nacionaliste, vedno jasneje kaže slabo prikrit nacionalizem, tendence neposrednega vodenja in ukazovanja drugim partijam in socialističnim državam, kar se ne more opravičiti z nobeno internacionalno potrebo in kar je v današnjem svetovnem položaju prav najbolj škodljivo; ker tam prezirajo izkušnje drugih narodov, ne spoštujejo revolucionarnih pridobitev drugih držav, v čemer vidimo nacionalno omejenost tistih, ki žele voditi tako politiko samopoveljevanja in omalovaževanja drugih. Odtod, ker si tam ljudje domišljajo, da so poklicani dajati smer in predpise za delavnost in razvijanje vseh ostalih komunističnih partij in da morajo drugi brez ugovora in pravice do diskusije sprejemati tako potje. Očitno vse te tendence ne le, da niso izraz socialističnega internacionalizma, ampak so nasprotno odraz ozkega nacionalizma, ki postaja baza za nov in nevaran revizionizem.

Ko nam pravijo, da je naša Partija slaba, da je slaba naša Ljudska fronta, da naš petletni plan ni dober, da ni dobra naša politika na vasi itd., tedaj nam le-ti hočejo določiti, na kakšen način naj osrečimo naše narode. Toda, kaj pravi Engels o taki tendenci osrečevanja drugih v nekem pismu Kautskiju iz leta 1882 spričo problemov, ki lahko nastanejo nasproti na pol civiliziranim narodom, ko bosta Evropa in Severna Amerika socialistične? Engels pravi:

»Ko bosta Evropa in Severna Amerika reorganizirani, bo to tako kolosalna sila in tak primer, da bodo na pol civilizirane dežele same od sebe krenile za njimi. O tem bodo poskrbele že same ekonomske potrebe. Toda o tem, kakšne politične in socialne faze bodo te dežele preživele, dokler tudi same ne pridejo do socialistične organizacije, sodim, da lahko delamo danes samo prazne hipoteze. Samo eno je gotovo: zmagoviti proletariati ne more nobenemu tujemu narodu vsiljevati nobene osrečevanja, da s tem ne bi izpodkopali svoje lastne zmag.«

Omenjajoč to mesto iz Engelsa, ki mu pripisuje velikanski pomen, pravi Lenin:

»Kot vedno« postavlja Engels samo eno načelo, brez-pogojno in internacionalistično, ki ga ne uporablja za vse, tuje narode, se pravi, ne samo za kolonialne: vsiljevati jim osrečevanje — bi pomenilo izpodkopati zmago proletariata.«

Toda navzile temu nas hočejo osrečevati, pa nas imajo celo za na pol civilizirane narode, čeprav Engels in Lenin tudi teh nista izvemala od prepovedi osrečevanja. Tako je Zdanov v diskusiji o filozofskih vprašanjih leta 1947 tretičar vse narode držav ljudske demokracije kot na pol civilizirane. Dejal je:

»Iz vojnege pepela (?!!) so vzrasle države nove demokracije in nacionalno osvobodilno gibanje kolonialnih narodov (mar to nastaja šele po vojni? M. P.) Socializem je postavljen na dnevi red življenja narodov. Kdo bo, ako ne mi — dežela zmagovitega socializma in njeni filozofi — pomagal našim tovarišem in bratom preko meje, da osvetle svojo borbo za novo družbo z lučjo znanstvenega socialističnega spoznanja; kdo jih bo, ako ne mi, prosvetlil in obožoval z idejnimi orožjem marksizma!«

Partijski voditelji iz tistih držav ljudske demokracije, ki niso Jugoslavija, se lahko čutijo srečnejše, ker imajo koga, ki jih prosvetljuje in osvetljuje njihova dela z lučjo socialističnega spoznanja, toda od sedanjih sovsjetskih filozofov, ki bolujejo na doktrinarstvu in se vedno bolj odvrčajo s poti dialektičnega materializma, smemo le težko pričakovati kako osebno podporo. Prav tako so tudi sovsjetski ekonomisti pričeli od leta 1947 dalje govoriti, kako je treba proučevati ekonomiko ljudske demokracije. Toda, dokler naša Partija ni teoretično pojasnila ljudske demokracije, dotlej tudi ti prosvetljujeji niso prav nič prispevali k teoretičnemu razlaganju izkušenj držav ljudske demokracije, ker niso imeli niti pojma o tem, kaj je in kakšna je ljudsko demokracična država, niso se pa tudi posebno zanimali za take »zamejne« probleme.

Sovjetski ekonomisti, filozofi in drugi pisci niso do sklepov našega V. kongresa niti slutili, da bi bila ljudsko demokracična država v kakji zvezi s socializmom, a kamoli z diktaturo proletariata. Tedaj je našo teorijo ljudske demokracije prevzel Georgi Dimitrov, vnašajoč v njo nekatera poslabšanja ter sta jo od njega kot

»tvorca« prevzela Bierut in Rakosi s še večjimi poslabšanji, nato pa so jo sprejeli sovsjetski pisci. Sedaj vsi vedo, kaj je ljudska demokracija. Tako piše »Pravda« v nekem članku, ki je bil pred dnevi objavljen:

»Ena izmed političnih oblik diktature proletariata v sodobnih pogojih je državna ureditve v državah ljudske demokracije, ki prehajajo od kapitalizma k socializmu, se pravi, ustvarjajo funkcijo diktature proletariata. Na ta način gre vsaka država v socializem po svoji poti, ki zavisi od zgodovinskih, ekonomskih in nacionalnih pogojev. To je še eno potrdilo genialnosti Stalinove misli, v kateri je razvil Leninovo zgodovinsko postavko novega zgodovinskega prehoda k socializmu v raznih pogojih in v raznih deželah. Eden najvažnejših pogojev razvoja in razcveta držav ljudske demokracije je bratska solidarnost komunističnih in delavskih partij, medsebojno sodelovanje in prijateljstvo držav ljudske demokracije, sodelovanje in prijateljski odnosi z ZSSR.«

Vse to so se naučili od nas, mi pa iz bogate zakladnice teorije marksizma-leninizma, s pravičnim uporabljanjem v naših pogojih — in to je koristno. To je zmagovita revolucionarna praksa in teoretične misli naše Partije. Tu celo ni več trditve, da »brez pomoči Sovjetske zveze ni nikjer zgraditev socializma«, marveč se lepo govori o bratski solidarnosti in medsebojnem sodelovanju, in to kot o »enem izmed najvažnejših pogojev«. Toda, namesto da bi dejali: To smo se naučili od KP Jugoslavije, glejte, kako ogabnost pridejo takoj za citiranim mestom:

»Do kam je pripeljalo izdajstvo teh načel, izdajstvo stvari socializma, kaže protiljudsko, protikomunistična politika jugoslovskega nacionalizma iz Titove klike.«

(Titova klika — to je pol milijona jugoslovskega komunistov, to je milijon 600.000 članov sindikatov, to je milijon 800.000 Ljudske mladine, to je blizu osem milijonov članov Ljudske fronte, to je Jugoslovska armada, to so narodi Jugoslavije.)

»Tito in njegovi pomočniki so odvrli krinko prijateljstva ZSSR in odkrito nastopajo zoper Sovjetsko zvezo in VKP (b) ter izdajajo načelo sodelovanja z državami ljudske demokracije.«

Kako globok morali nadev pomeni tako pisanje za list, ki ima tako slavno preteklost. — Pa nas so tudi proglasili za izdajalce socializma prav zaradi takih misli, ki jih sedaj jemljejo pri nas in nas ne prenehajo zaradi tega klevetati. Toda mi se ne damo slepiti z novimi formulacijami »Pravde«, njih samo naša načelna borba sili priznati stvari, ki so splošno znane. Te nove formulacije pomenijo, da se le-ti branijo resnice, za katero se bori naša Partija. Toda pisati v časopisih, in to še s podpisom, ki nimajo nobene veljave, o bratski solidarnosti, medsebojnem sodelovanju in prijateljstvu, ni dovolj; te besede morajo potrditi tudi z dejanjem. Dejanje pa je, kakor vemo, še vedno nasprotno tem besedam.

Izza te revizije internacionalizma, ki nam jo propovedujejo z nemoralnimi prisiljevanji in sovražnimi ravnanji, se skriva tendenca, da se nobeni komunistični partiji ne dovolj domišljati si, da sme biti enakopravna z Boljševiško partijo, da se nobenemu komunističnemu vodstvu na svetu ne dovolj, da se dvigne nekoliko višje kot toliko, kolikor mu bo dovoljeno. To več ni »stati na čelu« po pravici proletariata, ampak se je spremenilo v naravno pravico. Samo v takem nemarksističnem, neinternationalističnem in nematerialističnem pojmovanju svoje vodilne vloge je pojasnilo za to, da je bilo prav KP Jugoslavije namenjeno, doživeti tak napad, ki naj bi popteval v blato vse njene velike pridobitve in osebnosti, ki jih je leta dala mednarodnemu delavskemu gibanju. Stojec pred dejstvom, da je sledila naša Partija enakopravnim medsebojnim dogovarjanjem ter imela pred očmi primer velikega mednarodnega ugleda in vpliva KP Jugoslavije, njenega vodstva in osebnosti tovariša Tita, je bilo treba udariti prav po njih, da bi se odvrnila nevarnost, da ne bi bilo jutri tudi drugih podobnih primerov, in ta nevarnost je realna, kajti sile socializma na svetu danes bujno napredujejo.

Vidite, v kakšnem pojmovanju vodilne vloge in v kakšni želji po ovekovečenju take vloge v svojih rokah in v kakšnem neupravičenem in smešnem strahu pred ugledom drugih je prav napada na našo Partijo in naše vodstvo, vidite, ovdod, odkod izvirajo teoritve, da ni nikjer zgraditev socializma brez pomoči Sovjetske zveze, in praksa zavračanja te pomoči Jugoslaviji; kakor da pomoč med socialističnimi državami ni internacionalistična obveznost, ampak predmet politične spekulacije, vidite, odtod izvira n. pr. teorija, da Komunistični partiji Francije in Italije nista dosegli tistega, kar je dosegla KPJ, zato, ker tam ni bilo pomoči Rdeče armade, vidite, odkod izvira teorija znanstvene prioritete in razne druge teorije, ki predstavljajo sistem revizije marksizma-leninizma.

VI.

Tovariši in tovarišice! Kakor vidite, se izza sramotne govorje zoper našo Partijo in našo državo

Generallajtnat Slavko Rodić

Dne 29. aprila je po kratki bolezn umrl namestnik načelnika generalne- ga štaba generallajtnat Slavko Rodić. Slavko Rodić je bil rojen 11. maja 1918 v Bosanski Krajini v vasi Gornji Ribnik v kmečki družini. Po končani meščanski šoli je leta 1939 končal sred- njo tehnično šolo v Beogradu, nakar je delal kot geometer v vodni zad- ruzi Vršac.

Kapitulacija bivše Jugoslavije ga je zatekla v Drvaru, kjer se je takoj povezal z drvarsko partijsko organi- zacijo in se aktivno udeležil priprav za vstajo. Ob vstaji v okolici Drvara je postal komandir »dreda« »Javorice«, s katerim je sodeloval pri osvoboditvi Drvara. V letih 1941-42 je pokazal kot komandant bihaškega in petrovaškega bataljona, kot komandant petega kra- šinskega odreda, namestnik komandanta Bosanske Krajine in pozneje leta 1943 do leta 1945 kot komandant pete kra- šinske divizije in petega korpusa ve- liko sposobnost pri vodstvu svojih enot, požrtvovalnost in junaštvo ter brezmejno vdanost in veliko ljubezen do naše Partije in naših narodov. V teh borbah je bil dvakrat ranjen.

Zasluge našega vojnega tovariša generallajtnanta Slavka Rodića za raz- voj narodnoosvobodilne borbe v Bo- sanski Krajini so velike. Vrhovni štab je njega in enote, ki jim je poveljeval v borbah proti okupatorju in domačim izdajalcem pri osvobojanju Ljubije, Sanskega mostu, Banjaluke, Sarajeva in drugih krajev večkrat pohvalil. Na- ši narodi so dali Slavku Rodiću pri- znanje na ta način, da so ga izvolili za člana Centralnega komiteja Komu- nistične partije Bosne in Hercegovine, za člana zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije in za ljudskega poslance Ljudske fronte LR Bosne in Hercegovine. Ta junaški sin naše domovine je bil za svoje zasluge od- likovan s Partizansko zvezdo I. in II. stopnje, redom zaslug za narod I. stop- nje, redom bratstva in enotnosti I. stopnje, redom za hrabrost in sovjet. odlikovanjem »Kutuzova« II. stopnje.

Po povratku iz Sovjetske zveze, kjer je končal vojaško akademijo »Voro- šilov«, se je tovariš Slavko lotil z vsa energijo in znanjem naloge nadaljnje- ga izpopolnjevanja naše armade. Lik in delo generallajtnanta Slavka Ro- dića bosta ostala nepozabna v srcih vseh njegovih vojniš tovarišev, bor- bev in voditeljev naše armade, naše Partije in vsega našega ljudstva.

Maršal Jugoslavije Josip Broz- Tito, generalni polkovnik Aleksan-

der Ranković, generalni polkovnik Milovan Djilas, generalni polkov- nik Ivan Gošnjak, generalni pol- kovnik Koča Popović, generalni polkovnik Peko Dapčević, general- ni polkovnik Kosta Nagy, general- najtnant Apostolski Mihael, generallajtnant Bače Maks, generallajtnant Vukanović Radovan, generallajtnant Vuković Vojo, generallajtnant Vu- čković Ljubo, generallajtnant Drel- vić Savo, generalni major Djurović Milinko, generallajtnant Ilić Pavle, generallajtnant Jakšić Pavle, gene- ralni major Janjić Vlado, general- najtnant Jovanović Djoko, generalni major Jovanović Radivoje, general- ni major Kovačević Vojo, generallajtnant Kveder Dušan, generallajtnant Kovačević Veljko, generalni major Kuečević Vojmir, generalni major Korač Dušan, generalni ma- jor Kraut Božidar, generallajtnant Kreačić Otar, generallajtnant Ku- prešanin Milan, generallajtnant Le- kić Danilo, polkovnik Lompar Blažo, kontraadmiral Lončarević Djuro, viceadmiral Manola Srećko, gene- ralni major Milojević Miloje, ge- nerallajtnant Mićunović Veljko, ge- nerallajtnant Morača Milutin, ge- nerallajtnant Nikolić Gojko, gene- ralni major Nikolić Vojo, generallajtnant Orović Savo, generallajtnant Primorac Rudolf, generallajtnant Rukavina Ivo, generalni major Stanišić Milija, generallajtnant Ste- fanović Svetislav, generallajtnant Terzić Velemir, generalni major Torodorović Vojo, generallajtnant Ulepić Zdenko, generallajtnant Ha- mović Rade, viceadmiral Černi Jo- sip, generalni major Šibl Ivan, ge- nerallajtnant Šiljegović Boško in ge- neralni major Šekić Vlado.

Sporočilo o smrti general- najtnanta Slavka Rodića

Dne 28. aprila zjutraj je nenadoma zbolel generallajtnant Slavko Rodić. Ko so ga prenesli v glavno vojaško bolnišnico, so ugotovili, da gre za akut- no vnetje možganske opne (meningi- tis) in fudrujaniti (zlovesči in nenadni) potek. Navzlic vsem medicinskim ukre- pom je bolnik umrl 29. aprila ob 13. Beograd, 29. aprila 1949.

Podpolkovnik dr. Milan Arsenijević, podpolkovnik dr. Dragoljub Jovanović, major dr. Ljubomir Jovanović, dr. Da- rinka Letić.

Svečan pokop tovariša Slavka Rodića

V soboto popoldne so slovesno po- kopali generalnega poročnika Jugoslo- vanske armade in namestnika načelnika generalnega štaba Slavka Rodića.

Pogreb so se udeležili člani Po- litbiroja Komunistične partije Jugosla- vije tovariši Milovan Djilas, Franc Leskošek in Ivan Gošnjak, načelnik generalnega štaba JA generalni pol- kovnik Koča Popović z generali, člani CK KP Srbije in Bosne in Hercegovi- ne, člani Mestnega komiteja KP Srbije za Beograd in predstavniki Ljudske fronte ter ljudske oblasti.

Točno ob 16.30 so odnesli generali JA krsto pred Centralni dom JA, kjer je govoril generalni poročnik Milutin Morača.

Nato je pogrebni sprevid odšel čez Trg republike proti Terazijam. Na čelu sprevida so nosili vence vrhovnega komandanta JA maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita, CK KPJ, Ljudske fronte Jugoslavije, CK KP Bosne in Hercegovine, ministrstva za narodno obrambo, oficirjev jugoslovanskega vojnega letalstva, Zveze borcev in drugih.

Za krsto je stopala družina umrle- ga generala Slavka Rodića. Za njo so šli člani Politbiroja CK KP Bosne in Hercegovine, CK KP Srbije, predstavniki množičnih organizacij, generali in višji ter nižji oficirji JA in veliko ljud.

... kroje stvari, ki imajo velikanski po- men za celotno mednarodno delavsko gibanje, za stvar socializma. O teh stvareh sodimo, da moramo odkrito razpravljati, in tudi o njih razpravlja- mo odkrito, toda brez izmišljanja laži, brez podtikanja in brez klevetanja. Resnost in pomembnost te stvari za- hitva od nas, da se ne damo zmešti z žaljivkami. Ni res, da mi samo brani- mo čast naše herojske Partije in naših herojskih narodov, čast naših sociali- stičnih pridobitev. Mi branimo pravil- ne, resnično socialistične, resnično in- ternacionalistične odnose med komu- nističnimi partijami in med socialistič- nimi državami. Mi kritiziramo, toda kritiziramo načelno in ne zapadamo v blato frakcijske zaslepljenosti in za- grizenosti. Iz tega, da pod tako grdo gonjo varujemo načelnost, iz naše mir- nosti pod ploho najbolj umazanih žal- jivk, govori samo naša globoka pre- pričanost in zaupanje, da je resnica na naši strani. Mi smo tudi med osvobo- dilno vojno krvaveli tri leta, dokler si ni slednjit na svetu utrla pot resnica o naši borbi. Tudi sedaj moramo biti strpni in prepričani, da mora tudi v tej borbi resnica zmagati. Naša borba je častna, naša borba je koristna za mednarodno delavsko gibanje, za zma- go fronte mira, za zmago socializma na svetu.

Smelo in odkrito prihajamo z našo kritiko in našimi pravičnimi obtožba- mi pred naše delovne množice, pred delovne množice vsega sveta, pred vse komuniste na svetu, ker se zavedamo, da s tem izvršujemo svojo dolžnost do

mednarodnega delavskega gibanja, ka- terega neločljivi del smo, brez katere- ga enotnosti nismo nič, ne mi, ne naši »kritiki«, ker se zavedamo, da s tem izvršujemo tudi svojo dolžnost do So- vjetske zveze in drugih držav ljudske demokracije.

Ob svoji 30 letnici stoji naša Partija čista v svoji revolucionarni časti, ki je ne more nihče umazati, razen nas samih, ako bi zapustili pot, po kateri je hodila naša slavna Partija v osvob- odilni vojni in ljudski revoluciji in po kateri gre danes pri graditvi so- cializma.

Razvoj naše Partije po V. kongresu poteka normalno, tako glede njene no- tranje in številčne krepitve kakor tudi glede njene vloge na vseh področjih državnega in družbenega življenja. Na- ša Partija šteje sedaj pol milijona čla- nov. Njen socialni sestav se dan za dnem izboljšuje, kot je to bilo tudi določeno v sklepih V. kongresa KPJ. Najboljši delavci, najboljši intelektualci, najnaprednejši kmetje stopejo v vrste članov in kandidatov KPJ. Danes smatra delovni človek naše države za največjo čast — biti član KPJ.

Ne bom navajal velikanske vloge, ki jo igra Partija pri vzgajanju množ- ice v duhu nauka marksizma-leniniz- ma. Podatki o tem so bili navedeni na III. kongresu Ljudske fronte. Tu se bom dotaknil samo intenzivnega ideo- loškega dela znotraj same Partije. Šte- vilno najnižjih partijskih šol nenehno narašča, a število učencev (v vseh šol- lah — nižjih, srednjih in višjih) prav tako. Ustanovljen je bil tudi Institut

PLENARNO ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

Jugoslovanski delegat dr. Vilfan nastopil proti vmešavanju OZN

v notranje zadeve Madžarske in Bolgarije ob obsodbi kardinala Mindszentya in bolgarskih pastorjev

New York, 2. maja. (Tanjug.) Na so- botnem plenarnem zasedanju Generalne skupščine so razpravljali o vprašanju kardinala Mindszentya in bolgarskih du- hovnikov. Jugoslovanski delegat dr. Vil- fan je med drugim govoril o bolivijski resoluciji. Ugotovil je, da daje bolivijska resolucija Generalni skupščini vlogo javne tožila, če ne celo sodnika ter re- vizorja nad razsodbami dveh suverenih držav. Bolivijska resolucija ne pomeni samo poskus kršitve Ustavne listine, temveč tudi poskus kršitve mirovni- gov. Bolivijska resolucija skuša revidi- rati tudi deklaracijo o človečanskih pra- vicah, na katero se večina tako rada in pogosto sklicuje.

»Bolivijska resolucija — je rekel dr. Vilfan — na popolnoma nov način tol- mači določene člene te deklaracije, po- sebno pa 18. člen. Ta člen pravi: »Vsek- do ima pravico do svobode misli, vesti in veroizpovedi. Sem spada tudi pravica spremeniti vero ali prepričanje, ter svo- boda, da človek sam ali v skupnosti, jav- no ali privatno izraža vero ali prepriča- nje, učeč druge, izpovedujoč vero ali

opravljajoč verske obrede.« Med disku- sijo ni bil naveden niti en dejanski pri- mer kršitve elementov, ki sestavljajo po- jem svobode vere. Nasprotno je bilo navedenih več dokazov, da je svoboda veroizpovedovanja v smislu, v kakršnem ga pojmuje deklaracija o človečanskih pravicah v Bolgariji in Madžarski popol- noma zagotovljena. Iz celotnega stališča predstavnikov večine se jasno izraža tendenca, da bi dali pojmu svobode vero- izpovedi tolmačenje, po katerem naj bi imeli cerkveni dostojanstveniki neke vrste imuniteto pred sodišči svojih držav, da jim ne bi bilo treba odgovarjati za kazenska dejanja splošnega ali politič- nega značaja. S takim srednjeveškim poj- movanjem bi ustvarili zelo ugodne po- goje za določene cerkvene dostojanstve- niki, ki bi pod zaščito tako pojmovane svobode veroizpovedi opravljali subver- zivna politična dejanja v korist tistih sil, ki hočejo — vsekakor ne slučajno — vsil- iti tako razlago.«

Dr. Vilfan je izjavil, da bo jugoslo- vanska delegacija glasovala proti bolivijski resoluciji.

bi dejansko pomenilo dajanje vojaških sil misljam.

»Mislimo, da ne more nihče od dele- gatov več dvomiti — je dejal Popović — da je komisija za Balkan organizem, ki se je neposredno vmešaval v državljansko vojno v Grčiji. Če bi tej in taki komisijsi dodali še oborožene sile pod firmo »straže Zdrženih narodov«, kdo more verjeti, da ne bi teh sil uporabili za in- tervecijo v Grčiji. Se več. Na podlagi zaupnih dokumentov komisije za Balkan je dokazano, da je komisija na čelu z Mac Donaldom z namenom izizvanja pre- stopila mejo Grčije v bližini Kamenika. Kdo more trditi, da oborožene straže pod vodstvom takih ljudi ne bi prešle na negrško ozemlje?

Istočasno je vse grško časopisje, ki je pod nadzorstvom kraljevske grške vlade, pozdravljalo ta predlog generalne- ga sekretarja in ga razlagalo kot usta- navljanje mednarodnih vojaških sil, ki bodo v najkrajšem času prišle v Grčijo. Ali se jasno ne vidi iz tega, kakšen na- men ima imenovani predlog?»

»Znanó je tudi — je nadaljeval Po- pović — da spada ustanavljanje med- narodnih vojaških sil po 43. členu Usto- vne listine v pristojnost Varnostnega sveta. Predlog generalnega sekretarja pa želi prenesti to pristojnost Varnostnega sveta na Generalno skupščino, kar po- menja ukrep mimo Varnostnega sveta in udarec načelu soglasnosti velesil.

Ko je v načelu odklonil predlog za ustanovitev »oborožene straže OZN« je Popović izjavil, da bo delegacija FLRJ glasovala proti predlogu o ustanovitvi specialne komisije, ki naj bi razprav- ljal o tem vprašanju in pripravil poro- čilo za IV. zasedanje Generalne skup- ščine OZN.

Jugoslavija proti ustanovitvi oborožene straže OZN

Govor šefa jugoslovanske delegacije Popovića

New York, 2. maja. (Tanjug.) Na ple- narnem zasedanju Generalne skupščine v petek 29. aprila je v razpravi o pred- ložu generalnega sekretarja o ustanovitvi »oborožene straže OZN« govoril šef ju- goslovanske delegacije Vladimir Popović.

Popović je ugotovil, da je predlog ge- neralnega sekretarja nezakonit in da so neutemeljeni argumenti delegaciji, ki so

soglašale s tem predlogom. Opozoril je, da je nevarno dodeljevati vojaške enote raznim misljam OZN, ker bi s tem samo omogočili še širše in globlje vmešavanje v notranje zadeve drugih držav, kar bi zelo škodljivo vplivalo na mir in med- narodno varnost.

Popović je nato s primerom tako ime- novane komisije za Balkan pokazal, kaj

Narodnoosvobodilna armada Kitajske uničuje Kuomintangove čete

Šanghaj, 2. maja. (Tanjug.) Narodno- osvobodilna armada Kitajske je, kakor poroča Reuter, zavzela, prodirajoč od jezera Taj v smeri Hangčaua, glavnega mesta province Čekijang, mesto Viking, 70 km severno od Hangčaua.

Kolona narodno-osvobodilne armade, ki goni Kuomintangove čete, je vkorakala v Vulkang, ki leži na pol poti med Vu- hingom in Hangčauom. AFP poroča, da so enote narodno-osvobodilne armade takoj pričele napadati Vulkang in da so prispele do Pangajoa, ki leži približno 20 km severno od Hangčaua.

Druga kolona, ki prodira proti Hang- čauu s severozapada, je zavzela Cao Hong. Na področju Hangčaua in v mestu samem se občuti z napredovanjem nar- odno-osvobodilne armade živahnije in intenzivnejše partizansko delovanje. — Kuomintangova vlada province Čekijang je pobegnila.

Južno od Nankinga so uničile enote narodno-osvobodilne armade sedmo Kuomintangovo armijo, ki je obkoljena približno 80 km južno od Nankinga.

Kakor poroča Associated Press, je bilo pri teh operacijah ujetih doslej 40.000 Kuomintangovih vojakov.

Reuter poroča, da so prodrle tri ko- lone narodno-osvobodilne armade pod poveljstvom generala Čena približno 100 milj v planinsko področje, ki predstavlja prirodno obrambno linijo Kuomintan- gove obrambne črte Hangčau—Hang- čang.

Obvestilo ljudskim poslancem Ljudske skupščine FLRJ

Obveščamo vse ljudske poslance, da so zakonodajni odbori zveznega sveta in sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ preložili svoje seje, ki bi morale biti 5. maja, na 12. maj 1949.

organizatorja in neutrudnega delavca. S polnim uspehom je opravljal svojo redno službo in reševal številne velike naloge, ki so mu bile posebej določene.

Umrli je nenadoma, hitro kot v bo- ju. Do poslednjega diha se je tako kot v boju popolnoma predal delu, borbi za nadaljnjo zgraditev naše države, za srečo socialistične domovine. Slavko Rodić je imel za seboj 8 let neprasta- nega, napornega, požrtvovalnega dela za dobro naših narodov, 8 let bogatega, plodnega, polnega življenja revolucio- narja. V primeri s tem, kar je dal Slavko Rodić svojemu ljudstvu v teh osmih letih, je smrt brez moči. Zato bosta delo in lik Slavka Rodića, zve- stega sina Partije in zaslužnega voja- ka slavne JA večno živele v spominu jugoslovanskih narodov.

Pred krsto Slavka Rodića se njegovi tovariši iz armade zavzemujemo, da bo- mo nadaljevali njegovo nedokončano delo.

Izjava predstavnika narodnoosvobodilne armade Kitajske Tuje vlade morajo umakniti svoje oborožene sile iz Kitajske

Peking, 2. maja. Agencija Nova Kitaj- ska poroča: Predstavniki štaba narodno- osvobodilne armade general Li Tao je dal naslednjo izjavo o incidentu z bri- tansko vojno ladjo Amethyst na reki Jangce:

26. aprila je zahteval Churchill v bri- tanskem spodnjem domu, da bi poslala britanska vlada to nosilko letal na Dal- ni vzhod, kjer naj bi intervenirala. Za- kaj se hoče Churchill masevati? Britan- ske ladje so vpadle skupno s Kuomint- angovimi ladjami v obrambno področje narodno-osvobodilne vojske, kjer so pri- čele streljati na narodno-osvobodilno vojsko, ki je imela 252 žrtev. Narodno- osvobodilna vojska ima pravico zahte- vati, da britanska vlada prizna svojo na- pako, da se opraviči in plača odškodnino

Reka Jangce teče v območju notra- njih voda Kitajske in Velika Britanija

Katastrofalna inflacija v Šanghaju

United Press javlja v poročilu o po- ložaju v Šanghaju o fantastičnem padcu vrednosti kuomintangškega tako imeno- vane zlatga juana. Cene listov so se dvignile od 30.000 na 100.000 »zlatih« juanov. Pešči ravnodušno hodijo po ban- kovcih »zlatega« juana, ki leže razmetani po mestnih ulicah.

Delodajalci naglašajo v zvezi z bliž- njim izplačevanjem mezd delavcem, da ni dovolj papirja, na katerem bi natis- nili potrebno količino denarja za izpla- čilo mezd. Kakor poudarja agencija, pa vlada med šanghajskimi množicami, ki so s to inflacijo najteže prizadete, taka na- petost, da »lahko prva iskra zeneži ka- tastrofalno eksplozijo še nevidnega ob- sega«.

AFP tudi opozarja na »svedno večje nezadovoljstvo stotisočev kuljev in de- lavcev, katerih življenjski standard je tako nizek, da bi tudi najmanjša omeji- tev pomenila prav toliko kot smrtno kazeno«.

nima pravice pošiljati svojih ladij v to območje. Kitajsko ljudstvo mora zaščititi teritorialno suverenost Kitajske in nika- kor ne bo dovolilo tujim vladam, da jo kršijo. Narodno-osvobodilna vojska za- hteva od Velike Britanije in ZDA, da umakneta svoje sile z reke Jangce, Hvanpjo in drugih kitajskih rek, s kop- nene in z zračnega področja Kitajske in da ne podpirata sovražnikov kitajškega ljudstva v državljanski vojni.

Revolucionarni vojni komite kitaj- skega ljudstva in ljudska vlada sta pripravljena proučiti vzpostavitev diplo- matskih odnosov s tujimi državami. Ti odnosi morajo temeljiti na enakopravnosti medsebojnih koristi in medsebojnega spoštovanja, neodvisnosti, nedotakljivosti in teritorialne suverenosti, toda te drž- žave ne smejo podpirati Kuomintangovih reakcionarjev. Revolucionarni vojni ko- mité kitajskega ljudstva in ljudska vlada se ne bosta dala strahiti od nobene tuje vlade. Če so druge države pripravljene proučiti vzpostavitev diplomatskih odno- sov z nami, potem morajo prekiniti od- nose z ostanki Kuomintangovih sil in umakniti oborožene sile iz Kitajske.

Novi argentinski poslanik v Beogradu izročil akreditive

Beograd, 2. maja. (Tanjug.) Izredni poslanik in opolnomočeni minister re- publike Argentine Francesco Javier Ca- nosa je izročil 30. aprila opoldne akre- ditivna pisma predsedniku Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivanu Ri- barju. Pri izročitvi akreditiv so bili nav- zoči sekretar Prezidija Ljudske skupšči- ne FLRJ Mile Peruničić in pomočnik zu- nanjega ministra dr. Aleš Bebler.

POPRAVEK

V prvomajskem proglasu Centralnega komiteja KPJ se glasi 12. odstavek z na- slovom »Delovni ljudje Jugoslavije« v deveti vrstici pravilno takole:

...bo omogočila našim delovnim množicam vsestranski kulturni razvoj...; in nekoliko dalje v 14. vrstici: ...da lahko v današnjih časih tudi mala drž- žava, katere delovno ljudstvo je eno- tno... — 13. odstavek z naslovom De- lavci in delavke: Prvi stavek se glasi pravilno: Vase dosedanje požrtvovalno delo je že zagotovilo zmago v borbi za industrializacijo naše države.

ZAČELA SE JE ETAPNA KOLESARSKA DIRKA PO JUGOSLAVIJI

V prvi etapi je zmagal Tržičan Sellier, v drugi etapi pa so prišli v istem času na cilj Poredski, Strain, Sagud in Podmilščak

Etapna dirka Pulj-Ljubljana-Zagreb-Bihac-Jajce-Sarajevo-Titovo Učice-Beograd (1350 km). Dolžina prve etape Pulj-Ljubljana 220 km. V Pulju je startalo 66 tekmovalcev...

Ljubljana, 2. maja.

Največja letošnja kolesarska dirka, ki sta jo organizirala Zveza sindikatov Jugoslavije in Kolesarska zveza Jugoslavije se je začela včeraj v Pulju. Množice puljskega ljudstva so v 3 km dolgem špallirju pozdravljale naše najboljšje kolesarje...

Borbe na dolgem in strmem klanecu pri Matuljih se je udeležilo 12 tekmovalcev, ki so vozili v strnjeni skupini. To so bili: Poredski, Strain, Gobbo (H I), Solman, Osrečki (H III), Rozman (Slovenija), Varga (Partizan), Fontan...

Sinoči so bile razdeljene v dvorani Doma sindikatov na Miklošičevi cesti najboljše plasirane tekmovalce na grade.

II. ETAPA

Zagreb, 2. maja. — Danes so tekmovali kolesarji v II. etapi Ljubljana-Zagreb (85 km). Startalo je 52 vozačev ob 10.20 na Tyrševi cesti.

V današnji etapi tekmovalci precej časa niso imeli defektov, tako da so vozili dolgo časa v strnjeni skupini. Pri 9. km je favorit Todorovič izmenjal guma ter ujel skupino pri 25 km. Bat in Sagud sta potegnila naprej na Trojanskem klanecu ter dosegla 4 in pol minute prednosti pred ostalimi...

Od Celja naprej proti Zidanemu mostu so se formirale v glavnem tri skupine. V tretji skupini sta vodila Tržičan Fontanot in Slovenec Rozman, v drugi skupini, ki je šela 10 vozačev, sta bila na čelu Tržičan Sellier in Slovenec Valant. Med prvo in drugo skupino so vozili Slovenec Godnič, ki se je kljub dvakratni okvari na kolesu (počeno krmilo) požrtovalno boril...

NOGOMETNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

I. liga
Partizan : Crvena zvezda 2 : 2
Dinamo : Ponziana 3 : 0
Metalac : Sloga 2 : 0
Naša krila : Budućnost 3 : 1

II. liga
Mornar : Odred 2 : 0

Ljubljana, 2. maja. Včeraj je bila na igrišču Odreda ob Tyrševi cesti pred 8000 gledalci odigrana prvenstvena nogometna tekma med moštvom Mornarja iz Splita in domačim Odredom. Tekma se je končala z zmago Mornarja z rezultatom 2:0 (1:0).

Mornar : Valič, Bogašič, Latki, Cizarič, Diskič, Kujundžić, Smola, Conč, Vargučin, Marčetič, Brčić.

Odred : dr. Lindtner, Medved, Rupp, Piskar, Perharič, Pelicon, Georgijevski, Keržan, Zigon, Elsner, Hacler.

Strelec v 6. in 61. min. Vargučin (Mornar). Sodnik Kranjc iz Zagreba.

Po nervoznih začetkih igre na obeh straneh se je opazilo, da bo to tekmo oval spolek teren. — Ze v 6. minuti sta se po nesporazumu domače obrambe znsila pred vratariem dr. Lindtnerjem Vargučin in Prčić. Prčić je dal žogo Vargučinu, ki jo je z ostrim strelom poslal neubranljivo v gol. Nesigurnost domače obrambe emo opazili v tej tekmi še večkrat. V prvem polčasu se je dr. Lindtner še večkrat izkazal, posebno v 12. minuti, ko je ubranil oster strel Conča. Domači so imeli tudi več prilik za gole, katerih pa niso znali izkoristiti.

Najzrelejšo priliko za gol ter izenačenje je imel v 20. minuti Georgijevski, ki pa se je obotavljal ter končno izgubil žogo. Tudi ostali napadalci, razen Haclerja, so pokazali danes slabo igro, kar velja predvsem za napadalni trio.

Po odmoru so igralci Odreda zamenjali mesta — Pelicon je igral desno krilo, Zigon levega krilca, Georgijevski pa vodjo napada. Toda tudi ta rošada ni prinesla zaželenega uspeha. Domači so bili sicer v premoči, toda vse poizkusi napadalcev so bili brezuspešni. V 14. min. je Pelicon poslal žogo iz prostega strela s 16 m čez gol. Ko se je pričakovalo, da bodo domači le izenačili (v tem delu igre so pokazali izredno borbeno in požrtovalno igro), so gostje po strelu iz kota po Vargučinu povišali v 18. min. na 2:0. Odred je še enkrat menjal mesta v napadu. Hacler je igral erednjega napadalca, Georgijevski pa levo krilo. Napadi, ki so jih izvajali domači, so se razbijali ob odlični obrambi Mornarja (razen vratarja). Tako je Odred izgubil tekmo, v kateri je imel prav toliko šans za zmago kot Mornar.

Pri Mornarju so se odlikovali Bogašič, Diskič in Vargučin, pri domačih pa Hacler, Medved, Piskar in dr. Lindtner. O

ostalih pa lahko rečemo, da so nas s svojo igro razočarali, kar velja predvsem za Keržana, Pelicona, Zigona in Ruppjarja, za Elenerja, ki je še mladiček, pa so te tekme vsekakor pretežke.

Sodnik Kranjc je sodil dobro. Spartak : Vardar 5 : 1
Proleter : Metalac 1 : 0
Dinamo (P.) : Podrinje 1 : 0
Sarajevo : Dinamo (S.) 4 : 2

MEDNARODNA NOGOMETNA TEKMA

Lokomotiva : Alžir 2 : 0

TENISKI DVOBOJ

Beograd : Zagreb 4 : 1

Beograd, 2. maja. V soboto se je končal teniški dvoboj Beograd-Zagreb. Igrali so Branovič (Beograd) in Šarič (Zagreb) ter Palada (Zagreb) in Milojkovič (Beograd). Branovič je gladko premagal Šariča z rezultatom 6:2, 6:4 in 6:4. Palada pa je premagal Milojkoviča s 6:1, 2:6, 6:1, 6:4.

Končni izid srečanja med beograjsko in zagrebško teniško ekipo je 4:1 v korist Beograda.

Obvestilo

Invalidska uprava Ministrstva za socialno skrbstvo LRS se je začelo preselila iz dosedanjih prostorov v Ljubljani, Miklošičeva c. 10 — v št. Vid 95 pri Ljubljani, in sicer v prostore bivšega krajevnega ljudskega odbora — iz pisarne Ministrstva za socialno skrbstvo LRS.

DNEVNE VESTI

Krajevna organizacija Zveze borev v Pesjem pri Velenju priredi dne 8. maja 1949 partizanski pohod na Grasko goro. Vabljeni vsi tovariši boreci, ki so bili v partizanskih bojih v teh krajih. — Odbor Dekanata pravne fakultete univerze v Ljubljani sporoča, da priredijo v torek, dne 3. maja, ur v 18. uri v šolnici dvorani univerze javno predavanje. Predaval bo univ. profesor dr. Makso Snuderl o temi: »Delegirana zakonodaja v FLR«. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

O delazvojništvo pri endokrinih motnjah bo predaval tov. prof. dr. Ljudevit Merčun v petek 6. maja ob 19. uri v predavalnici Interne klinike. Slovensko zdravniško društvo vabi na predavanje vse tov. zdravnike in medicinare.

Društvo inženirjev in tehnikov vabi vse inženirje, tehnike, racionalizatorje in novatorje kemične in tekstilne stroke, da se udeležijo občnega zborna tekstilne in kemične sekcije Društva inženirjev in tehnikov, ki bo 4. maja 1949 ob 19. uri v Domu sindikatov v Mali dvorani (vhod iz Čopove ul.). Na občnem zboru se bosta ustanovili samostojna kemična in samostojna tekstilna sekcija. Občni zbor je združen s predavanjem inž. Kavčiča »O povojnem razvoju moderne kemične industrije«.

Slavistično društvo vabi vse klane na redni občni zbor v nedeljo, 8. maja, ob 9. uri dopoldne v Slovenskem inštitutu (NUK). — Odbor.

KINO

LJUBLJANA, UNION: »Teden slovenskega filma«. Program: Naš film. II. kongres KPS. Tisk in partizani. MOSKVA: »Teden slovenskega filma«. Program: Naš film. Obzornik 32. Boj proti TBC. Slovensko Primorje. SLOGA: Sovjetski film »Sekretar rajkoma«, tednik. — Predstave ob 16.15, 18.15, 20.15. TRIGLAV: Francoski film »Nesrečnik« I. del, tednik. — Predstava ob 20. uri. Siska: Francoski film »Kavarna v priistanišku«, tednik. — Predstava ob 20. uri. MARIBOR, PARTIZAN: Jugoslov. film »V kongres KPS« in sovjetski film »Leninograd«. UDARNIK: Sovjetski film »Peter in Katarina«, tednik. — Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30. CELJE, METROPOL: Sovjetski film »Stenja ka Razine«, tednik. DOM: Angleški film »Oliver Twist« (brez tednika). KRANJ, MESNI: Češki film »Gostil in snij«, tednik. PTUJ: Sovjetski dokumentarni film »Oni zopet vidijo«, tednik.

Kategorizacija igralskih skupin mesta Ljubljane

Da bi dvignili kvaliteto igranja amaterskih igralskih družin in da bi dobili pregled zmogljivosti in znanja teh skupin je MLPS (mestni ljudsko-prosvetni svet) objavil tekmovanje za kategorizacijo igralskih skupin. K tekmovanju se je prijavilo 18 igralskih skupin, ki bodo tekmovala po sledečem razporedu:

3. maja SKUD Tone Tomšič (Lito-stroj) (na Sempetrekem odru) Nušič: Navaden človek.

4. maja: SKUD Tine Rožanc (v Senta-jakobski dvorani) Kreft: Kreature.

5. maja Dram. odsek Jezica (v Senta-jakobski dvorani) Knittel: Via Mala.

6. maja SKUD Jože Moskršič (na Sempetrekem odru) Finžgar: Razvalina življenja.

7. maja Rajonsko gledališče Moste (bivši kino Moste) Horvat: Prst pred nosem.

8. maja SKUD J. Mazovec (kino Vevče) Fele: Uroki.

9. maja Kraj. lj. gled. št. Vid (dvorana št. Vid) Zapolska: Morala ga. Dul-ske.

10. maja Sindikalno gled. podr. št. 36 (v Mladinski dvorani) Averčenko: Kupčija s smrtjo.

11. maja KUD F. Levstik (Prosv. dom na Viču) Aleševa: Sosedovi.

12. maja Dram. odsek DES (v Prosv. domu na Viču) Maeterlink: Stilmondski župan.

13. maja Dram. odsek Pivovarne Union, Moliere: Namišljeni bolnik.

14. maja Dram. odsek Galjevica (v domu OF na Galjevici) Lipah: Glavni dobitek.

15. maja Dram. odsek Brdo (dvorana na Brdu) Hribnik: Mostovi.

16. maja MKUD Kajuh (v Senta-jakobski dvorani) Skvarkin: Izpit za življenje.

17. maja Ljud. prosv. društvo Vodnik (šola na Vodnikovi cesti) Bor: Raztrganci.

18. maja SKUD Poštni uslužbeni (v Senta-jakobski dvorani) Nušič: Protekcija.

19. maja KUD I. Rob (dvorana v Hrenovi ulici) Brecht: Puške ge. Carrar.

20. maja Sempetrek. ljud. oder (na Sempetrekem odru) Hribnik: Mostovi.

Vsaka igralska skupina bo lahko dobila največ 70 točk z naslednjih vidikov: 10 točk za izbor in idejno interpretacijo igre (ali je izbrana igra napredna in ali je ideja igre pravilno podana); 10 točk za interpretacijo teksta (za pravilen in lep jezik, razumljiv govor in za predna-sanje); 10 točk za situacijo in igro s telesom (pravilna razsvetljava oseb na odru, mimika in gestikulacija); 10 točk za oblikovanje igralskih likov (karakterjer) glede na osnovno idejo igre; 10 točk za ubranost gledalske družine (da so vsi nastopajoči čim enotnejši); 10 točk za dinamiko predstave (da igrajo igralci ne-keje hitreje, drugod počasni, kakor zahteva to misel zgodbe, ki se dogaja na odru); 10 točk za opremo predstave.

Družina, ki dobi le polovico točk (35), je začetniška. Družine, ki dobe 35 do 42 točk (popovprečno 5 do 6 točk) lahko igrajo v domačem kraju, od 43 do 49 točk (popovprečno 6 do 7 točk) družine, ki lahko gostujejo na bližnjih, sebi enakih odrih, od 50 do 56 točk (popovprečno 7 do 8 točk) družine, ki lahko igrajo v okrajnih centrih, od 57 do 63 točk (popovprečno 8 do 9 točk) družine, ki lahko igrajo kot povablene v naših največjih amaterskih gledališčih, kakor v Celju, Ptuj, na Jesenicah, v Kranju in na Senta-jakobskem odru. Od 64 do 70 točk (popovprečno 9 do 10 točk) družine, ki se lahko gostujejo v ljubljanski ali mariborski drami.

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

DRAMA LJUBLJANA

Torek, 3. maja ob 20: Pucova: Ogenj in pepel. Red D.

Sreda, 4. maja ob 20: Cankar: Hlapci. Gostovanje v Zagrebu.

Četrtek, 5. maja ob 20: Cankar: Hlapci. Gostovanje v Zagrebu.

Petek, 6. maja ob 20: Gribojedov: Gorje pametnemu. Gostovanje v Zagrebu.

Sobota, 7. maja ob 20: Kreft: Krajski komitjant. Gostovanje v Zagrebu.

Nedelja, 8. maja ob 20: Pucova: Ogenj in pepel. Abonma Drama I.

OPERA

Četrtek, 5. maja ob 20: Smetana: Prodana nevesta. Gostovanje v Kopru.

Petek, 6. maja ob 20: Mozart: Figarova svatba. Gostovanje v Kopru.

Sobota, 7. maja ob 20: Smetana: Prodana nevesta. Gostovanje v Kopru.

Nedelja, 8. maja ob 20: Mozart: Figarova svatba. Gostovanje v Kopru.

Ponedeljek, 9. maja ob 20: Smetana: Prodana nevesta. Gostovanje v Kopru.

Izposojalnica gledaliških kostumov v času od 4. do incl. 8. maja zaradi čiščenja ne bo poslovala.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 3. maja ob 20: Baletni večer: Ch. W. Gluck: Don Juan, Rimski Korsakov: Capriccio espagnol, Borodin: Polovski ples. Red Sind. C.

RADIO

Ljubljana-Maribor in Slov Primorje DNEVNI SPORED ZA TOREK 3. V. Poročila so ob: 5.15, 6.20, 12.30, 14.30, 19.30 in 22.00 uri.

5.00-6.00 Pozdrav delovnim ljudem — 6.00 do 7.00 Jutrarnji koncert — 12.00 Opoldanski koncert — 12.45 Laha glasba — 13.00 Gospodarska oddaja: V borbi za plan — 13.10 Pestor spored orkestralne in solistične glasbe — 14.00 Igra Vaški kvintet — 14.45 D. Sostakovič: Godalni kvartet op. 49 — 15.00 Filmska oddaja — 15.10 Koncert pianista Romana Klasična (prenos iz Maribora) — 18.30 Iz sult — 18.40 Literarna oddaja — Howard Fast: Pot svobode — 19.00 Igra Mali ansambli LR v. v. Albert Jermala — 19.45 Laha glasba — 20.00 Radijski dnevnik — 20.10 Simfonični koncert (filmska glasba) — 22.30 Pisan spored do konca oddaje.

ZELEZARNA JESENICE

JESENICE NA GORENJSKEM

sporoča

da sprejema službene obiske zastopnikov podjetij in ustanov izključno samo ob torkih in četrkih od 8.—12. ure.

Upostavitev določenih dni za službene obiske je nujna, ker je neurejenost motila poslovanje in proizvodni proces že do nevdružne mere.

Uprava železarne prosi koristnike kontingentov in druga zastopstva, da omejijo obiske res samo na smiselne in nujne primere ter da ne pošiljajo zastopnikov v zadevah, ki se lahko rešijo z običajnim pismom.

HAJDINJAK RUDOLF

Pogreb dragoga pokojnika bo v torek, dne 3. maja popoldne v Šalovcih.

Zalujoča žena Olga roj. Zagar, mati Franciška, sestra, bratje in ostalo sorodstvo.

SKARLOVNIK MARIJA roj. Hribernik

Pogreb bo v torek ob 18. uri v Ribnici na Pohorju, kamor je bomo prepeljali iz slovenjgrajske bolnišnice.

Zalujoči mož, sinček Skarlovnik in družina Skarlovnik Ive in Ančka, sin Lojzek in Olga Papotnik ter ostalo sorodstvo.

UREJA uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 30-50. — Telefon oglašnega oddelka 36-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE — KRANJ

Torek, 3. maja ob 20: C. Goldoni: »Ribiške zdrahe«.

Petek, 6. maja ob 20: C. Goldoni: »Ribiške zdrahe«.

Nedelja, 8. maja ob 17: C. Goldoni: »Ribiške zdrahe«.

SKUD »Tine Rožanc, Ljubljana. Senta-jakobsko gledališče. Mestni dom: Sreda, 4. maja ob 20. uri: Dr. Kreft: »Kreature«. Tekmovanje v okviru gledaliških skupin MLO Ljubljana. Predprodaja vstopnic pri Državnem založbi, oddelka za muzikalije. Kongresni trg.

SKUD »Dušan Jerab, Novo mesto. Sreda, 5. maja: Moliere: »Tartuffe«. Komedija v 5 dejanjih. Gostovanje v Crnomlju.

MAI OGLASI

VRTNARJA za nekaj ur dnevno rabi za svojo združeno ekonomijo Potrošniška zadruga Kranj Hrano in stanovanje pre-skrbi zadruga. Ponudbe poslati na »Pro-trošniška zadruga« Kranj.

LJUBLJANSKA OPERA potrebuje več odriskih delavcev (dekoraterjev). Podrobnosti v tajništvo Opere, Cankarjeva cesta, od 10-12 ure vsak dan.

ZOBODRAVNIŠKI STOL in vrtaliko 200 volt, tudi popravila potrebne kupim. Ponudbe pod »Zobna ordinacija« na področju »Lj. pravice«.

HELO OBLEKO, dobro ohranjeno za osen let staro dekleo, kupim. Naslov v oglašni »Ljudske pravice«.

TEŽAK VOZ prodam ali zamenjam za lahkega. Naslov v oglašnem oddelku »Ljudske pravice«.

KOMPLETNO PSIHO, nadomestilo za balerijski radio (Z-hacker) ter žepno uro — prodam. Tržaška cesta 2, Maribor.

NEKAJ MASLA IN SLANINE zamenjam za lužni kamen. Kleče 9, desno.

ZAMENJAM komfortno 2 in pol sobno stanovanje v Mariboru za enako ali dvoobno v Ljubljani. Debelak Olga, Kneza Kocija št. 35, Maribor.

OPREMLJENO SOBO išče kjer koli v Ljubljani miran in soliden artohemnik. Tma svoje posteljno perilo. Naslov v oglašnem oddelku »Ljudske pravice«.

Vse sorodnike, prijatelje in znance obveščamo, da je umrl 1. maja naš ljubljaničan

TROHA RAJKO

Pogreb bo dne 3. maja ob 16. uri iz dvorane MLO Idrija.

Zalujoči: mati, sestra, bratje in ostalo sorodstvo.

Zapustil nas je 1. maja v zgodnji mladosti član OK KPS Idrija tovariš

TROHA RAJKO

ki je bil vzoren član KP v času NOB in danes v borbi za socializem.

Njegovo vtrajnost pri delu, doslednost in tovarštvu bomo ohranili in trajnem spominu.

OKRAJNI KOMITE KPS IDRJA.

Dne 1. maja nas je zapustil še v rani mladosti tajnik OLO tovariš

TROHA RAJKO

Bil je zvest borec pri utrjevanju ljudske oblasti ter izgradnji socializma.

GLANI OILO IDRJA.